

Práva cizinců na českém pracovním trhu Чехийн хөдөлмөрийн зах зээл дэх гадаадын иргэдийн эрх

Zahraniční zaměstnanci mají na českém trhu práce celou řadu práv. Ta vyplývají ze zákoníku práce, zákona o zaměstnanosti a dalších pracovněprávních předpisů. Tato práva mají jak v případě, že je zaměstnává přímo **zaměstnavatel** – firma, pro niž vykonávají práci, tak i v případě, že je zaměstnává **agentura práce**, která je pak přiděluje k jednotlivým firmám, kde práci vykonávají. Na následujících řádcích vás proto seznámíme s některými Vašimi **právy**, která jako **zaměstnanci** v České republice máte bez ohledu na to, ze které země jste přišli.

Гадаадын ажилчид нь Чехийн хөдөлмөрийн зах зээл дээр нилээд эрх эдэлдэг. Энэ нь хөдөлмөрийн, хөдөлмөр эрхлэлтийн хуулиуд болон бусад хууль эрхийн баримтуудад тусгагдсан. Эдгээр эрхүүд нь хөдөлмөр эрхлүүлж байгаа **ажил олгогч** - фирмүүдэд шууд болон **хөдөлмөр зуучлалын агентуруудаар** дамжин хөдөлмөр эрхэлж байгаа бүх тохиолдолд үйлчилнэ. Та Чех улсад **хөдөлмөр эрхэлж** байгаагийн хувьд таны аль улсаас ирсэнээс үл хамааран эдлэх зарим **эрхийн** талаар дараахь зөвлөлгөөг танилцуулая.

Pokud pracujete v České republice, musí s Vámi zaměstnavatel (vždy se ujistěte, že přesně víte, kdo je Váš zaměstnavatel) uzavřít **pracovní smlouvu**. Pracovní smlouva musí být **písemná** a měli byste velmi dobře znát její obsah. Pracovní smlouva musí obsahovat:

- druh práce, který budete pro zaměstnavatele vykonávat,
- místo, kde budete práci vykonávat a
- den, kdy nastoupíte do práce.

Чех улсад ажиллаж байгаа бол хөдөлмөр олгогч (хөдөлмөр олгогч тань хэн болохыг заавал мэдэх шаардлагатай) нь тантай **хөдөлмөрийн гэрээ** байгуулах ёстой. Хөдөлмөрийн гэрээ нь **бичгээр үйлдэгдэх** бөгөөд гэрээнд тусгагдсан зүйлсийг сайн мэдэж байх хэрэгтэй. Гэрээнд тусгагдах зүйлсд:

- хөдөлмөр эрхлэгчидэд гүйцэтгэх ажлын төрөл, нэр
- хөдөлмөр эрхлэх газар, байр
- ажилд орох хугацаа

Dále by přímo v pracovní smlouvě nebo v platovém výměru měla být uvedena výše Vaší mzdy. Pokud je pracovní smlouva v jazyce, kterému nerozumíte, trvejte na jejím překladu. Pokud vás zaměstnává agentura, je povinna s Vámi uzavřít pracovní smlouvu. Zaměstnavatel s Vámi může sjednat **zkušební dobu**. Délka zkušební doby činí maximálně tři po sobě jdoucí měsíce a nelze ji (až na výjimky) prodloužit. Takovou výjimkou je např. nemoc; pokud budete v průběhu zkušební doby nemocní, prodlužuje se délka zkušební doby o dobu nemoci. Pokud Vám práci zprostředkuje agentura, nemá právo od Vás požadovat za zprostředkování práce žádný poplatek.

Хөдөлмөрийн гэрээнд шууд заагдсаны дагуу эсвэл тухайн ажлын жишгээр таны цалин тодорхойлогдоно. Хэрвээ хөдөлмөрийн гэрээ нь таны мэдэхгүй хэл дээр хийгдсэн бол орчуулгыг шаардах хэрэгтэй. Хөдөлмөр эрхлэгч нь танд **туршилтын хугацааг** санал болгож болно. Туршилтын хугацаа нь хамгийн ихдээ хуанлийн 3 сар байх бөгөөд (онцгой тохиолдол биш бол) сунгаж болохгүй. Онцгой тохиолдол гэдэг нь хэрэв туршилтын хугацаанд та өвдвөл, өвчтэй байсан хугацаагаар сунгаж болно. Хэрэв та хөдөлмөр зуучлагчаар дамжуулан ажиллаж байгаа бол зуучлагч нь танаас зуучлалын хөлс нэхэх эрхгүй.

Zaměstnavatel Vás jako cizince nesmí znevýhodňovat oproti českým zaměstnancům. Máte nárok na stejné zacházení, na stejné pracovní podmínky i na stejnou odměnu jako čeští zaměstnanci vykonávající stejnou nebo obdobnou práci. Pokud Vás zaměstnává agentura, máte právo na stejné pracovní podmínky i na stejnou finanční odměnu, jakou mají osoby

přímo zaměstnané ve firmě, kam vás agentura přidělila, na stejné či obdobné pozici jako Vy. Agentura nesmí činit jakékoliv srážky ze mzdy nebo z jiné odměny poskytované Vám za vykonanou práci.

Хөдөлмөр олгогч нь таныг гадаадын иргэн гэдэгээр үндэслэн, чех ажилчдаас дутуу нөхцлүүдийг танд олгох ёсгүй. Та Чех ажилчдын гүйцэтгэсэнтэй ижил ажлыг ижил нөхцөлд гүйцэтгэсний төлөө ижил цалин хамгамж авах эрхтэй. Та агентураар дамжуулан ажиллаж байгаа ч гэсэн тухайн компанид шууд ажиллаж байгаа ажилчидтай ижил ажлын төлөө ижил цалин хангамж авах эрхтэй. Агентур нь таныг ажилд зуучласаны төлөө ямарваа шагнал, суутгал нэхэх ёсгүй.

Zaměstnavatel (firma nebo agentura - podle toho, s kým máte uzavřenou pracovní smlouvu) je povinen vydat Vám písemný doklad obsahující údaje o mzdě a o provedených srážkách – tzv. **výplatní pásku**. Na Vaši žádost Vám také musí předložit doklady, na jejichž základě mzdu nebo plat vypočetl. Pokud Vás zaměstnává agentura, je povinna Vám výplatní pásku vydat agentura.

Ажил олгогч (Тантай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсан фирм буюу ажилд зуучласан агентур) нь таны цалин болон цалингаас суутгасан **суутгалуудын** тухай баримтыг бичгээр гаргаж өгөх үүрэгтэй. Таныг хүсэлт гаргавад ямар үндэслэлүүдээр цалин болон суутгалыг бодож тооцсон тухай баримтуудыг гаргаж өгөх ёстой. Та ажилд зуучлагч агентураар дамжуулж ажилласан бол суутгалын тухай баримтыг агентур гаргаж өгөх үүрэгтэй.

Zaměstnavatel je povinen **zajistit Vaši bezpečnost a ochranu zdraví** při práci s ohledem na rizika možného ohrožení Vašeho života a zdraví, která se týkají výkonu vaší práce. Zaměstnavatel je povinen Vám hradit náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nesmí tyto náklady přenášet přímo ani nepřímo na vás. Zaměstnavatel by Vám tak měl zdarma poskytnout ochranné pracovní pomůcky (např. rukavice, helmu a jiné) nebo uhradit náklady na jejich pořízení, pokud jste si pomůcky obstarali sami.

Ажил олгогч нь таны ажлын орчны аюулгүй байдлаас хамааран **таны эрүүл мэнд аюулгүй байдлыг** хангах үүрэгтэй. Таны аюулгүй байдлыг хангахтай холбогдолтой зардлыг ажил олгогч хариуцах үүрэгтэй бөгөөд энэхүү зардлыг танаас шууд буюу шууд бус хэлбэрээр суутгах ёсгүй. Ажил олгогч нь таны ажлын аюулгүй ажиллагаанд шаардлагатай хангамжийг (бээлий, хамгаалалтын малгай болон бусад) үнэгүйгээр хангах үүрэгтэй бөгөөд хэрэв та өөрөөсөө гаргасан бол гарсан зардлыг нөхөн барагдуулах ёстой.

V případě potřeby se můžete obrátit na Poradnu pro občanství/Občanská a lidská práva, tel. 270 003 289, e-mail: poradna@diskriminace.cz nebo na Klub Hanoi, tel. 608 338 257 (v češtině) nebo tel. 774 558 644 (ve vietnamštině), email: klubhanoi@klubhanoi.cz.

Шаардлага гарвал Иргэншил/Иргэний ба хүний эрхийн Зөвлөлгөө өгөх газар Утас. 270 003 289, Е-мэйл: poradna@diskriminace.cz, мөн Ханой Клуб, утас. 608 338 257 (чех хэл дээр) эсвэл утас. 774 558 644 (вьетнам хэл дээр), Е-мэйл: klubhanoi@klubhanoi.cz хаягуудаар хандаж болно.